

Rapport om

Lärande i samverkan

En omvärldsanalys av lärcentra i Västernorrland,
Jämtland och Hälsingland

Svensson, Annika

2022-06-27

Förord

Denna rapport avser ett forskningsprojekt som initierats inom ramen för Mittuniversitetets strategiska utvecklingsmedel för allmänna lärosättesprojekt (ALP-medel). Rapporten handlar primärt om de lärcentrum som finns inom Mittuniversitetets geografiska närhet samt samverkansansvariga på lärosätet och syftar till att ge ett underlag i form av en omvärldsanalys av regionens lärcentrum, som berörda i forsknings- och utvecklingsprojektet kan utgå ifrån i det fortsatta arbetet.

Forskningsprojektet, som går under namnet LärSam (Lärande i samverkan), startade januari 2022 och avslutas i juni 2023. Projektet har en referensgrupp knuten till sig med representanter från både lärosäten och lärcentrum.

Projektgruppen består av professor **Lena Boström**, docent **David Kronlid**, verksamhetsledare vid RUN, **Ulrika Auno** och koordinator vid RUN, **Annika Svensson**.

Innehållsförteckning

Introduktion	3
Bakgrund	3
Tidigare rapporter om Lärcentrum	5
Metod	6
Resultat	7
Organisation.....	7
Tjänster	8
Studera vid lärcentrum.....	9
Övriga aktiviteter och resurser	9
Behov av samverkan	10
Befintliga samverkansstrukturer.....	11
Sammanfattande slutsatser	13
Fortsatt arbete.....	14
Referenser	16
Bilaga 1	17

Introduktion

Projektet LärSam (Lärande i samverkan) handlar om samverkan med och forskning om en kommunal utbildningsaktör, nämligen kommunala lärcentrum.

Denna rapport är ett bidrag till kunskapsfältet om lärcentrum i allmänhet och lärcentrum i Mittuniversitetets närområde i synnerhet. Syftet med rapporten är att bidra med en omvärldsanalys av hur lärcentrum i Västernorrland, Jämtland och Hälsingland är organiserade samt vilket behov det finns av samverkan mellan lärcentrum och lärosäte. Rapporten kommer även att fungera som underlag i det fortsatta arbetet inom LärSam med att utveckla en strategisk modell för samverkan mellan lärcentrum och lärosäte. Dessutom kan rapporten ha betydelse för att öka förståelse om villkor och förutsättningar för vuxenutbildning generellt och det livslånga lärandet.

Bakgrund

Inför projektansökan gjordes en förstudie i syfte att öka kunskapen om och förståelsen för hur lärcentrum är organiserade och vilket behov det finns av samverkan med Mittuniversitetet. Förstudien visade att lärcentrum är centrala för regionens kompetensförsörjning och det kollektiva livslånga lärandet. Lärcentrum når grupper som annars inte hade studerat vidare och erbjuder en trygg studiemiljö. För vissa personer ger lärcentrum en avdramatisering av akademiska studier, för andra möjlighet till uppkoppling och studiero.

Projektet är relevant för Mittuniversitetet och för regionerna av flera skäl. Dels finns det lärcentrum i samtliga kommuner som ingår i Mittuniversitetets regionala utvecklingsnätverk (RUN) utan systematisk samverkan mellan dem och Mittuniversitetet, dels har projektet regionalpolitisk och utbildningspolitisk betydelse. Eftersom visionen för lärosätet är att vara "ett globalt universitet med regionalt engagemang där vi forskar och utbildar för hela livet" är detta en outnyttjad utvecklingspotential för både regionen och lärosätet. Ett bra utbildningssystem, från förskola till universitet är avgörande för en hållbar regional utveckling. Projektet kan för det tredje bidra till en hållbar regional utveckling genom att identifiera viktiga orsaker till att utbildningsnivån i

mittregionen är lägre jämfört med riksgenomsnittet och med andra län (Statistiska Centralbyrån, 2020). Till sist, projektet kan ytterligare klargöra strategier för behovsorienterad kompetenshöjning och möjligheter till att kunna studera och bo kvar i regionen.

För att nå en socialt hållbar utveckling och säkerställa en hållbar region, framhäver många aktörer och forskare vikten av att hantera klyftor och ojämlikheter mellan stad och landsbygd, något som fler regioner i landet brottas med (FORTE, 2019). Här bidrar projektet till regionens möjlighet att hantera en i Sverige generellt viktig fråga. Vikten av att öka möjligheten att fler kan utbilda sig i glesbygd framhävs ofta i samhällsdebatten och kan inte underskattas. Dessutom kan det lärande som sker på lärocentrum, i samarbete med lärosätet bidra till ökad förståelse av vilken typ av lärande som krävs, i relation till lokala hållbarhetsutmaningar, för att utbildningssektorn ska kunna vara en positiv förändringskraft i samverkan. Här kan särskilt så kallat transformativt lärande nämnas. Transformativt lärande handlar om att de studerande ges en möjlighet till övergripande kritisk reflektion av sina värderingar och livshållning samt en möjlighet till att kunna tillämpa sådan kunskap som en omställning till hållbar utveckling kräver (Kronlid, 2014).

Det behövs bästa möjliga stöd för de individer som väljer att studera och bo i regionen. Vissa av Mittuniversitetets studenter kommer från studieovana hem och vissa har efter ett uppehåll påbörjat studier igen. Skillnaden mellan olika studenters studievanor i vår region är med andra ord stor (Lindh, 2015). Många unga på landsbygden har sämre tillgång till utbildningar i sin hemkommun. De känner också ett större missnöje mot politiker än ungdomar i storstäder (Öhrn & Beach, 2019). Gymnasieelever i mittregionen uttrycker också vikten av att få möjlighet till och stöd för högre studier om de ska kunna bo kvar (Boström, 2016).

Projektet har relevans för Mittuniversitetets profilering gällande undervisning, forskning, den tredje uppgiften och en breddad rekrytering. Genom detta projekt kan vi medverka i bildnings- och utbildningsinsatser och samla ett unikt empiriskt underlag för relevant forskning. Viktigast av allt är att vi kan nå ett stort antal individer och därmed bredda rekryteringen till lärosätet. Detta projekt dockar inte bara väl in i Mittuniversitetets vision utan även i Mål 3 i universitetets vision, att vår forskning och utbildning gör kunskap tillgänglig för fler genom hela livet och bidrar till ett engagemang i det livslånga lärandet. Sist men inte minst har projektet även betydelse för

Agenda 2030, Mål 4: En god utbildning för alla. Den globala målsättningen handlar bland annat om att människor ska ges likvärdig tillgång till utbildning på alla nivåer under hela livet (Regeringskansliet, 2022) och kan kopplas till projektet på så vis att samverkan mellan lärosäte och lärcentrum kan bidra till att tillgängliggöra högre utbildning för fler och öka likvärdigheten om en god utbildning för alla.

Tidigare rapporter om Lärcentrum

De senaste åren har flera rapporter om lärcentrum redovisats av bland annat intresseorganisationer och olika myndigheter. I rapporterna råder enighet om att ökad tillgång till högre utbildning i hela landet är en central fråga och att kommunernas lärcentrum är en viktig aktör för att tillgängliggöra högre utbildning utanför lärosätenas huvudorter.

Enligt Skolverkets behovsinventering och analys av lärcentrums roll för kompetensförsörjning och livslångt lärande (Skolverket, 2021) kännetecknas regionerna i Norrland av många mindre kommuner, långa avstånd och låg utbildningsgrad där lärcentrum kan utgöra en viktig aktör för att tillgängliggöra högre utbildning. I redovisningen framgår att vissa lärcentrum marknadsför sig som "campus" för att markera kopplingen till högre utbildning. Kommuner i både Region Jämtland-Härjedalen och Gävleborg beskrivs ha väl etablerade lärcentrum, även om verksamheternas resurser och tillgång till olika former av utbildning ser olika ut mellan kommunerna.

Det är enligt Skolverkets redovisning (Skolverket, 2021) svårt att hitta någon allmängiltig definition eller beskrivning av vad lärcentrum är. Däremot finns framtagna kriterier som används för att erhålla statsbidrag där lärcentrum i förordningen beskrivs som "en verksamhet som organiseras av en eller flera kommuner och där den studerande erbjuds stöd i sitt lärande från lärare och annan personal samt ges möjlighet att möta andra studerande" (Regeringskansliet, 2017)¹. I TCO:s rapport Lärcentra – för högre utbildning i hela landet (2020) hänvisas till en mer konkret beskrivning som anges i kvalitetskriterierna för Nitus, Nätverket för kommunala lärcentra. Nitus medlemmar ska uppfylla följande kriterier:

¹ Förordning (2017:1301) om statsbidrag för lärcentrum

- Tillhandahålla internetutrustad lokal för eftergymnasiala studier
- Tillhandahålla utsedd kontaktperson mot student, Nitus och lärosäte
- Erbjuder möjlighet att skriva tentamen enligt utbildningsanordnarnas krav
- Erbjuder studieanpassade datorer och möjlighet till utskrift och kopiering

Enligt UKÄs redovisning Distansutbildning i svensk högskola (2017) är lärcentrum inte en utbildningsanordnare utan kan istället beskrivas som förmedlare av utbildning. Det kan dock finnas utlokaliserade högskoleutbildningar på lärcentrum beroende på kommunens behov och utifrån vilket samarbete man utvecklat tillsammans med högskolor och universitet. Även studenter som läser en högskoleutbildning på distans kan få stöd i sina studier och ta del av de tjänster och lokaler lärcentrum erbjuder.

Skolverkets redovisning av uppdrag om lärcentra (Skolverket, 2017) visar att elever på vuxenutbildningen och högskolestudenter är de vanligaste målgrupperna som nyttjar lärcentrum. Majoriteten av lärcentrum har högskolestudenter som målgrupp. Vidare beskriver Skolverkets redovisning att de flesta lärcentrum erbjuder studieplatser, studie- och yrkesvägledning och tentamensservice. På dessa lärcentrum finns även personal som kan ge tekniskt stöd.

På fler än hälften av de lärcentrum som ingår i Skolverkets redovisning finns kontaktpersoner mot yrkeshögskolor och lärosäten. Det förekommer också att yrkeshögskolor och lärosäten utlokaliserar utbildningar till lärcentrum och ofta arbetar man aktivt för att främja genomströmning genom att exempelvis erbjuda stöd i studieteknik (Skolverket, 2017).

Metod

Underlaget till denna rapport har samlats in genom ett utskick via e-post till 19 kommuners lärcentrum i Jämtlands och Västernorrlands län samt Hälsingland (RUNs avtalskommuner), februari 2022. Av dessa 19 kommuner inkom svar från 14 lärcentrum. Frågorna ställda i utskicket handlade om lärcentrums organisation, vilka aktiviteter som bedrivs samt vilka som nyttjar dessa (se bilaga 1).

Rapporten bygger även på semistrukturerade intervjuer med ledande personer vid fem lärcentrum i ovanstående beskrivna geografiska område, som genomfördes inför projektansökan våren 2021. Frågeställningarna behandlade då även lärcentrums behov av samverkan med och stöd av Mittuniversitetet.

För att komplettera rapporten med beskrivningar av hur samverkan mellan lärcentrum och lärosäte är organiserad idag, har även en gruppintervju genomförts med tre personer som har en samordnande funktion av lärcentrum eller liknande uppdrag i respektive län (Jämtland, Västernorrland och Gävleborg).

För att sammanfatta svaren överskådligt har deskriptiv statistik använts som metod för att sortera och beskriva insamlade svar. De mönster som sedan framträdde utifrån en tematisk innehållsanalys presenteras i resultatdelen i löpande text.

Kartläggningen visar inte på någon jämförelse mellan de olika kommunerna eller länen, utan beskriver likheter och olikheter mellan lärcentrum i stort.

Resultat

Resultatet från kartläggningen har sorterats in under fem kategorier: *organisation, tjänster, studerande vid lärcentrum, övriga aktiviteter och resurser* samt *behov av samverkan*. I resultatdelen om behov av samverkan finns även en kartläggning över befintliga samverkansstrukturer, både inom länen mellan olika kommuners lärcentrum och mellan lärcentrum och lärosäte.

Organisation

Kartläggningen visar att lärcentrum ofta sorterar organisatoriskt under kommunens bildningsförvaltning (eller liknande), med verksamhet kopplad till kompetensförsörjning och utbildning. Vuxenutbildning och SFI är ofta sammankopplad med kommunens lärcentrum.

De flesta lärcentrum har en eller flera anställda med befattningar direkt kopplade till lärcentrum som funktion, medan några lärcentrum beskriver att de endast har anställda med uppdrag inom lärcentrumverksamheten som del i sin tjänst. I det senare fallet är tjänsten ofta kombinerad med uppdrag inom Vuxenutbildningen och SFI. Ofta är lärcentrum en central del

av arbetet för anställda med ansvar för kompetensförsörjningsfrågor inom kommunen.

Vanligt förekommande funktioner på lärcentrum är:

- Rektor/enhetschef
- Administratör
- Teknikstöd
- Lärare
- Utbildningsledare
- Studiecoach
- Studie- och yrkesvägledare

Några lärcentrum har ytterligare pedagogiskt stöd i form av specialpedagog, speciallärare, studievård och lärarassistent. I vissa fall är dessa stödfunktioner externfinansierade.

Andra funktioner som beskrivs handlar om att utveckla lärcentrum och samarbeta med Regionen och näringslivet samt lärosäte och yrkeshögskola, i syfte att utveckla fler studieortsbaserade utbildningar eller utvecklingsuppdrag med målet att höja utbildningsnivån bland kommunens medborgare. Liknande funktion som nämnts är koordinator med uppdrag att samordna kommunens samverkansavtal med lärosäten.

Tjänster

Resultatet visar att lärcentrum tillhandahåller olika former av tjänster eller studerandeservice. Det vanligaste stödet innefattar tentamenservice och teknikstöd. Teknikstödet består ofta i att studerande ska ha tillgång till WiFi-uppkoppling, webbplattformar och teknik för videokonferenser. Lärcentrum kan i många fall även bistå med utlåning av viss teknik på plats, exempelvis datorer och hörlurar. För studerande med behov kan man även erbjuda programvaror för översättning eller stöd för dyslexi.

Vid ett flertal lärcentrum finns även möjligheten att med hjälp av en behörig lärare eller studiecoach få stöd i att förstå sina uppgifter och planera sina studier i olika ämnen samt få hjälp med studieteknik och studiemotivation. Denna form av pedagogiskt stöd är något flera lärcentrum strävar efter att utveckla och som man lyfter fram som viktigt för genomströmningen.

Många lärcentrum kan även erbjuda olika studie- och utbildningsmiljöer för att tillfredsställa olika behov. För att studerande ska kunna ta del av olika former av undervisning finns lokaler och resurser för både fysiska och uppkopplade föreläsningar samt hybridlösningar. Dessutom tillhandahåller några lärcentrum utbildningsspecifika lokaler och utrustning, exempelvis foto- och filmstudio, mediarum samt metodrum för sjuksköterskeutbildningen.

Utöver lokaler anpassade för studier och tekniska resurser har flera lärcentrum restaurang- eller caféverksamhet alternativt kök med möjlighet att värma egen mat, som både registrerade och icke registrerade besökare kan nyttja. På vissa lärcentrum finns även bibliotek i samma lokaler, med viss kurslitteratur för utlåning. De studerande har vid de flesta lärcentrum möjlighet till studieplats även efter kontorstid, genom registrering och ett personligt passerkort.

Studerande vid lärcentrum

Bland de som studerar vid lärcentrum finns framför allt elever på grund- och gymnasienivå inom vuxenutbildningen, särskild utbildning för vuxna (sär vux) och SFI. Verksamheten nyttjas även av studerande vid eftergymnasiala utbildningar såsom YH (yrkeshögskola) samt högre utbildning på högskola eller universitet.

Antalet studerande vid de olika lärcentrum som ingår i kartläggningen är svårt att estimeras, då de flesta lärcentrum dels har registrerade studerande, dels unika besökare som nyttjar lokalerna. Enstaka lärcentrum för bok över samtliga studerande, medan nästan hälften inte registrerar studerande alls. Bland de lärcentrum som för bok uppges ca 100 personer vara registrerade vid det lärcentrum med minst antal och ca 1300 personer på det lärcentrum med flest registrerade.

Övriga aktiviteter och resurser

Flera lärcentrum uppger att det finns ett kommunalt uppdrag att bidra till unga människors möjlighet till självförsörjning. I detta arbete är studier ett spår och samverkan med lokala arbetsgivare ett annat. Exempel på några av dessa uppdrag är: Ung utveckling, Jobba och lev samt UTAS (Unga till arbete

och studier). Kopplat till uppdraget anordnas bland annat möten med arbetsgivare och aktiviteter för att vässa sin jobbansökan.

Lärcentrum har även som fokus att erbjuda aktiviteter som ger studenterna motivation och verktyg för att fullfölja och klara av sina studier samt att inspirera till att fortsätta studera. Exempel på några aktiviteter som lärcentra koordinerar eller genomför själva är:

- Kontinuerliga träffar för personal på lärcentra att ha dialog med studenterna, men också möjlighet att träffa andra studenter.
- Informationstillfällen med "tips" om hur man kan förbättra sin studieteknik Informationstillfällen eller utbildningsmässor för att locka till studier på alla nivåer
- Lunchföreläsningar med olika teman: ex inför högskoleprovet
- Information om svenskt utbildningssystem på olika språk

Behov av samverkan

I samtal med ledande personer för fem lärcentrum uttrycktes av samtliga ett behov av att öka samverkan med lärosätet. Representanterna beskrev att det från lärcentrums håll finns en önskan om att öka samarbete och samverkan kring högre utbildning, genom att exempelvis bygga strukturer och nätverk mellan lärcentrum och lärosäte. En förutsättning för strategisk samverkan mellan lärosäte och lärcentrum är, enligt flera lärcentrum, en gemensam hållning om att kunna studera och bo i regionen. Man ser dessutom att samarbete kring hur Mittuniversitetet i sina utbildningar bättre kan nyttja lärcentrum är centralt i sammanhanget.

I samtliga samtal lyftes lärcentrums strävan mot att fler ska ha möjlighet att studera på högskola eller universitet. Att invånare i kommunen och kranskommuner som har en gymnasial examen och som vill och tänkt göra en karriärväxling eller som är arbetslös, ska våga ta steget vidare till högre studier. Här menar man att lärosätet kan spela en betydande roll genom att exempelvis informera invånare om möjligheter till distansstudier via lärcentra finns samt berätta hur studier fungerar på distans.

Lärcentrumrepresentanterna uttryckte även att man önskar att lärosätet anpassar lärprocesserna så att de möjliggör studier via lärcentrum, att det handlar mycket om logistik och pedagogiskt upplägg och att det är viktigt att fundera över syftet med upplägg kopplat till lärprocessen. I samtalen

beskrevs lärmiljön på lärcentrum som en viktig del för genomströmningen då man möjliggör mötet med andra studerande vid distansstudier, som lyfter studietiden och underlättar för studierna.

Förutom en önskan om anpassade lärprocesser för att möjliggöra distansstudier via lärcentrum, lyftes även behovet av mer pedagogiska lösningar och interaktiva lärverktyg som underlättar hybridlösningar då man både kan vara på plats och på distans och interagera med varandra. I utvecklingen kring hur man på lärosätet använder sig av lärcentrum och lärverktyg ser man dialogen mellan lärosäte och lärcentra som viktig för att tillsammans få resonera om utvecklingsmöjligheter.

Ett annat behov som lyftes är möjligheten till kompetensutveckling och integration av teori och praktik, genom att personal som stöttar elever och studenter på lärcentrum och undervisande på lärosätet får mötas i exempelvis workshops och lära tillsammans utifrån aktuell relevant forskning.

Befintliga samverkansstrukturer

I en gruppintervju med tre personer från de olika länen (Jämtland, Västernorrland och Gävleborg) med samordningsansvar för lärcentrum eller liknande uppdrag, framkom att kommunerna i respektive län har en organiserad samverkan kring lärcentrum sedan många år tillbaka, i vilka man arbetar för att öka förutsättningarna för utbildningssamverkan med andra utbildningsaktörer.

Inom länen finns nätverk på både strategisk och operativ nivå för samverkan om lärcentrum. Frågor som behandlas i nätverken är exempelvis utlokaliserad utbildning, koppling till näringslivet och gemensamma ansökningar om medel för att utveckla lärcentrumverksamheten. En pågående studie om lärcentrum ur ett utbildningsperspektiv inom ett av nätverken pekar på att det finns ett stort behov av studiecoacher och att flera kommuners lärcentrum har behov av att utveckla stödet. I ett av länen pågår dessutom redan ett utvecklingsarbete med studiecoachande verksamhet kallad Lärtrum, som ska bidra till ökad genomströmning. Det planeras även för så kallade Fjärrum, med studiecoacher online, för att kunna tillgängliggöra stödet till fler.

Ett annat utvecklingsarbete inom ett av länen handlar om att ta fram ett strategidokument eller en verksamhetsplan där målet är att bli en viktig aktör i arbetet med kompetensförsörjning i regionen. I och med detta ser man bland annat över organisationsformerna som idag skiljer sig mellan kommunerna, med målet att organisera sig på ett mer likartat sätt.

När det gäller lärcentrums samverkan med lärosäten finns det inom Jämtland, Västernorrland och Hälsingland i dagsläget ingen systematisk samverkan eller något samverkansavtal, vare sig med Mittuniversitetet eller andra lärosäten. Flera kommuner har dock samverkansprojekt eller samverkan om enskilda aktiviteter, exempelvis tentamensservice, med olika högskolor och universitet. Samtliga intervjuade ser arbetet med att bygga strategiska strukturer för samverkan med närliggande lärosäten som en viktig del i arbetet med regionernas kompetensförsörjning och tillväxt.

Sammanfattande slutsatser

Utifrån kartläggningen av 14 lärcentrum i Jämtlands och Västernorrlands län samt Hälsingland kan man dra slutsatsen att lärcentrum i detta geografiska område har många likheter gällande syfte med verksamheten och vilket grundläggande stöd man kan erbjuda dem som nyttjar lärcentrum. Samtidigt är det tydligt att det finns olika utvecklade verksamheter i olika kommuner. Vad detta beror på har inte undersökts noggrannare i denna rapport, men kommunens storlek och närhet till högskola eller universitet är faktorer som verkar bidra. Kartläggningen av lärcentrum i de kommuner som ingår i rapporten stämmer väl överens med de kartläggningar som genomförts nationellt.

Det grundläggande stödet som samtliga lärcentrum erbjuder är bland annat lokaler för den studerande att nyttja vid olika typer av studier och tentamen samt tekniska resurser i form av WiFi-uppkoppling, videokonferens-teknik och tillgång till skrivare, scanner och kopiator. De flesta lärcentrum tillhandahåller även teknisk support och studie- och yrkesvägledning, medan stöd av pedagogisk karaktär varierar. Vid de mer väl utvecklade lärcentrumverksamheterna kan man bland annat finna resurser för ett ämnesinriktat stöd samt arrangerade aktiviteter i syfte att motivera och inspirera till vidare studier. Detta är något som man i tidigare rapporter lyft fram som en viktig del för att fler ska slutföra sin utbildning och som även lärcentrum i denna rapport påtalat som en bidragande faktor till att öka genomströmningen. Lärcentrum handlar således inte bara om att tillhandahålla lokaler och teknik för studerande, utan kan utgöra ett betydelsefullt studiesammanhang som bidrar till de studerandes gemenskap och möjlighet att lära tillsammans.

Gemensamt för lärcentrum som ingår i kartläggningen är att samtliga har uttryckt ett behov av ökat samarbete och samverkan med lärosätet. Det finns en önskan om att i dialog med lärosätet få utveckla en strategisk samverkan som kan innefatta både kompetensutveckling, samarbete om distansstudier och hur universitetet kan nyttja lärcentrum för lärmiljö, tekniskt stöd och personella resurser i syfte att öka genomströmning och möjliggöra för fler att gå vidare till studier vid universitetet. Detta stämmer väl överens med vad olika myndigheter och intresseorganisationer lyft fram i sina rapporter om kompetensförsörjning och livslångt lärande. Även tidigare studier understödjer vikten av att tillgängliggöra högre utbildning, för att öka möjligheten för fler att studera och klara av sina studier (Boström, 2016 m.fl.).

Rapporten visar att det krävs ett utvecklingsarbete för att hitta former för samverkan och samarbete mellan lärcentrum och lärosäte. En utmaning i detta är att en strategisk form för samverkan behöver ta hänsyn till den diversitet omvärldsanalysen av lärcentrum visar. Vilka kriterier som blir viktiga eller vilken minsta gemensamma nämnare som behöver urskiljas i detta samverkansarbete är en fråga för både kommuner och lärosäte att arbeta vidare med.

Fortsatt arbete

För att kunna bygga denna samverkan är det viktigt att det finns en förståelse för vad lärcentrum är och en samsyn om hur lärcentrum kan utgöra en viktig aktör inom distansutbildningar vid högskola och universitet.

Denna rapport kan användas för att öka kunskap om hur lärcentrum i Västernorrlands och Jämtlands län samt Hälsingland är organiserade, vilka som nyttjar verksamheten, vilka aktiviteter som bedrivs samt hur man önskar utveckla samverkan med Mittuniversitetet. I det förankringsarbete som rekommenderas för fortsatt arbete med att utveckla samverkan mellan lärcentrum och lärosäte, kan rapporten spridas både till personal på lärcentrum i Jämtland, Västernorrland och Hälsingland och till personal på universitetet i syfte att skapa samsyn och bidra till en gemensam bild av utvecklingsmöjligheter.

Omvärldsanalysen kan även fungera som underlag att utgå ifrån i det fortsatta arbetet med att utveckla strategiska samverkansstrukturer eller en modell för samverkan mellan Mittuniversitetet och lärcentrum i samtliga kommuner som ingår i Mittuniversitetets regionala utvecklingsnätverk (RUN).

I det fortsatta arbetet med att hitta former för samverkan och utveckla en strategisk samverkansmodell blir det viktigt att beakta lärcentrums olika förutsättningar, vilka har presenterats i denna rapport.

Referenser

Boström, L. (2016). *Ungdomarnas röster I Mittregionen. Om studieresultat, kompetensflykt och bevekelsegrunder för att flytta eller stanna kvar. Utbildningsveten-skapliga studier 2016*: Härnösand: Mittuniversitetet

FORTE (2019). FORSKNING FÖR SOCIALT HÅLLBAR UTVECKLING. Fortes bidrag till regeringens forskningspolitik fr.o.m. 2021. <https://forte.se/publikation/forskning-socialt-hallbar-utveckling/>.

Myndigheten för yrkeshögskolan (2021). *Kompetensförsörjning och livslångt lärande - och möjligheter och hinder. Redovisning av uppdrag inom myndighetssamverkan för kompetensförsörjning och livslångt lärande. Dnr: MYH 2021/1275*

Kronlid, D. (2014). *Climate Change Adaptation and Human Capabilities. Justice and Ethics in Research and Policy*. New York: Palgrave MacMillan.

Lindh, H (2015). *Sökande och studenter – från regionen till Mittuniversitetet. Intern rapport.*

Regeringskansliet (u.å.). *Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling.* <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/agenda-2030-mal-4-god-utbildning-for-alla/> [2022-06-27]

Skolverket (2017). *Redovisning av uppdrag om lärcentra. Dnr 2017:00296*

Skolverket (2021). *Lärcentra för kompetensförsörjning och livslångt lärande. Behovsinventering och Analys. Dnr: Skolverket 2022:212-1*

Statistiska Centralbyrån, (2020). *Befolkningen fördelad efter utbildningsnivå, län och kön. 16 år och äldre.* <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/utbildning-och-forskning/befolkningens-utbildning/befolkningens-utbildning/>

Odin Ekman, Åsa. (2020). *TCO:s rapport: Lärcentra för högre utbildning i hela landet.*

UKÄ (2017). *Distansutbildning i svensk högskola. Redovisning av ett regeringsuppdrag. Rapport 2017*

Öhrn, E. & Beach, D. (2019). *Young people's life and schooling in rural areas. Tufnell's press.*

Bilaga 1

1. Hur många anställda har ert Lärcentrum?
2. Vilka funktioner finns bland de anställda?
3. Vilka aktiviteter bedrivs vid ert Lärcentrum? Med *aktiviteter* menar vi vad ni gör/vad som händer på ert Lärcentrum.
4. Vilket stöd i form av personella och tekniska resurser/lärresurser tillhandahåller ert Lärcentrum?
5. Erbjuder ert Lärcentrum något annat stöd än personella och tekniska resurser?
6. Hur många elever eller studenter är i dagsläget registrerade vid ert Lärcentrum?
7. Hur många uppskattar ni nyttjar ert Lärcentrum, utan att vara registrerad?